

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

privind valorificarea adaptată a unor măsuri dovedite benefice pentru instituțiile din domeniul justiției instituite pe perioada stării de alertă declarate în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19

Ținând seama de faptul că, în urma analizării cadrului normativ incident sistemului judiciar, inclusiv privitor la înfăptuirea justiției ca serviciu public, constând în măsuri de aplicabilitate temporară pe durata stării de alertă declarate în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19, s-a evidențiat faptul că acestea au fost benefice și și-au atins obiectivele prin fluidizarea procedurilor și simplificarea căilor de realizare a drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor și persoanelor juridice și că pot facilita, în continuare, desfășurarea mai ușoară și mai rapidă a unor proceduri legale, de unde și necesitatea prezervării unora dintre acestea și ulterior încetării stării de alertă, valorificându-li-se utilitatea și actualitatea practice prin introducerea în fondul normativ,

întrucât revenirea la regimul juridic aplicabil în condiții de normalitate, fără măsuri restrictive de drepturi și libertăți fundamentale, nu împiedică, ci, dimpotrivă, implică și valorizarea unora dintre măsurile legislative care transcend, în considerarea utilității și actualității lor, regimul stării de alertă, mai ales în scop preventiv, în condițiile inexistenței unei certitudini cu privire la involuția epidemiologică, a latenței efectelor pandemiei de COVID-19 după încetarea stării de alertă, mai ales în medii predispuse contaminării în masă, constând în posibilitatea reapariției fenomenelor de propagare a contaminărilor,

având în atenție și necesitatea verificării, în continuare, a viabilității măsurilor care concură la digitalizarea actului de justiție, urmărindu-se eventuala lor permanentizare, în forme adaptate în funcție de rezultatele obținute și nevoile reieșite din aplicarea lor, precum și a asigurării unui interval temporal suficient de reflecție activă care să asigure premisele unei revizuirii mai extinse a cadrului normativ în domeniul justiției, în vederea realizării extinderii procesului de digitalizare la nivelul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, precum și a adoptării și a altor măsuri de modernizare a cadrului normativ în materie, inclusiv prin valorificarea experienței legislative și practice dobândite în perioada stării de alertă declarate în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19,

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Capitolul I Dispoziții generale

Art.1.- Prezenta lege reglementează posibilitatea aplicării, cu caracter temporar, sau, după caz, adaptarea unor măsuri instituite pe durata stării de alertă declarate în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19, necesare funcționării justiției ca serviciu public, în domeniul activității de judecată a instanțelor civile, în domeniul insolvenței, precum și în domeniul executării pedepselor, al măsurilor educative și al altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Capitolul II Dispoziții aplicabile cauzelor civile

Art.2.- (1) În cauzele civile, când este posibil, cu acordul părților, instanțele judecătorești pot hotărî ca ședințele de judecată să se desfășoare prin mijloace de telecomunicație audiovizuală care permit verificarea identității părților și garantează securitatea, integritatea, confidențialitatea și calitatea transmisiunii, dispunând măsurile necesare în acest scop.

(2) Citația va cuprinde mențiunea că ședința de judecată se va desfășura prin mijloace de telecomunicație audiovizuală, intervalul orar orientativ al strigării cauzei, precum și modalitatea tehnică de acces și de autentificare. Când este cazul, părțile vor fi înștiințate și telefonic, prin e-mail sau prin alte asemenea mijloace ce asigură transmiterea înștiințării și confirmarea primirii acesteia despre desfășurarea

ședinței de judecată prin mijloace de telecomunicație audiovizuală, chiar dacă au termenul în cunoștință.

(3) Dacă este posibil, la solicitarea instanței investite cu soluționarea cauzei, instanța în a cărei circumscripție este situată localitatea în care se află părțile, reprezentanții părților sau alți participanți la proces asigură, cu acordul acestora, echipamentele audiovideo necesare participării lor la ședințele de judecată prin mijloacele prevăzute la alin. (1) și procedează la identificarea persoanelor menționate, cu respectarea tuturor dispozițiilor legale, printr-un judecător desemnat de președintele instanței. Instanța care asigură echipamentele este o instanță egală în grad cu instanța investită cu soluționarea cauzei sau chiar mai mică în grad, dacă în acea localitate nu există o instanță de același grad. În acest caz, încheierile de ședință specifice procedurii comisiei rogatorii nu se întocmesc.

(4) Cel care asistă sau reprezintă partea, traducătorul sau interpretul poate participa la ședința de judecată desfășurată prin mijloacele prevăzute la alin.(1), chiar fără a fi prezent fizic lângă parte.

Art.3.- (1) Pentru judecarea proceselor, instanțele judecătorești, ținând seama de împrejurări, pot fixa termene scurte, inclusiv de la o zi la alta sau chiar în aceeași zi.

(2) Lista proceselor întocmită pentru fiecare ședință de judecată va cuprinde, de regulă, și intervalele orare orientative pentru strigarea fiecărei cauze în parte, citația cuprinzând mențiunea corespunzătoare. Când este posibil, judecătorul fixează și intervalul orar orientativ pentru primul termen de judecată.

Art.4.- (1) Când este posibil, instanțele judecătorești procedează la comunicarea actelor de procedură prin telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia. Tot astfel, instanța va putea, în tot cursul procesului, să solicite părților datele necesare pentru comunicarea actelor de procedură în aceleași condiții.

(2) Când este posibil, cererile de chemare în judecată, căile de atac, precum și orice alte acte de procedura adresate instanței, pentru care legea prevede condiția formei scrise și care nu se depun direct în ședință, se transmit prin mijloace electronice.

(3) Când este posibil, părțile vor fi înștiințate telefonic, prin e-mail sau prin alte asemenea mijloace ce asigură transmiterea înștiințării și confirmarea primirii acesteia despre pronunțarea hotărârilor judecătorești prin modalitățile prevăzute de lege. Dispozițiile privind comunicarea hotărârilor judecătorești, potrivit legii, rămân aplicabile.

Art.5.- Amânarea judecării cauzelor poate fi dispusă la cerere, în situația în care partea interesată se află în izolare, în carantină sau este spitalizată, potrivit legii, în contextul pandemiei de COVID-19. Când instanța respinge cererea de amânare a judecării în considerarea necesității de a soluționa cauza, va amâna, la cererea părții sau din oficiu, pronunțarea în vederea depunerii de concluzii scrise.

Art.6.- În aplicarea dispozițiilor art.147 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, atunci când este posibil, dosarul cauzei se trimite instanței delegate în format electronic. Împiedicarea funcționării instanței este adusă la cunoștință prin afișare la sediul instanței, precum și prin publicare pe portalul instanțelor de judecată <http://portal.just.ro> și pe site-ul Ministerului Justiției.

Art.7.- Când este posibil, prin grija instanței, ședințele de judecată publice se transmit în direct, prin mijloace audiovideo care garantează securitatea, integritatea și calitatea transmisiunii, pe portalul instanțelor de judecată. Dispozițiile art.213 din Legea nr.134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, rămân aplicabile.

Art.8.- Dispozițiile titlului X al cărții a VI-a din Legea nr. 134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică atunci când valoarea cererii, fără a se lua în considerare dobânzile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, nu depășește suma de 50.000 lei la data sesizării instanței.

Art.9.- În cursul executării silite, când este posibil, executorii judecătorești procedează la comunicarea actelor de procedură în format electronic, potrivit legii.

Art.10.- (1) Activitatea de judecată, de executare silită, precum și activitatea profesiilor din domeniul justiției se desfășoară cu observarea regulilor de disciplină sanitară stabilite de autoritățile cu atribuții în domeniu, urmărindu-se cu prioritate asigurarea prevenției și reducerea riscului de îmbolnăvire.

(2) Instanța veghează la desfășurarea în condiții optime a procedurii, cu respectarea principiilor fundamentale și a celorlalte reguli aplicabile procesului civil.

Capitolul III

Dispoziții aplicabile în domeniul insolvenței

Art.11.- (1) Debitorul aflat în stare de insolvență la data intrării în vigoare a prezentei legi sau care ajunge în stare de insolvență într-o perioadă de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi poate să adreseze tribunalului o cerere pentru a fi supus prevederilor Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, fără a avea însă obligația de a introduce această cerere. La cererea adresată tribunalului va fi atașată dovada notificării organului fiscal competent cu privire la intenția de deschidere a procedurii insolvenței.

(2) Dispozițiile art.66 alin.(1) din Legea nr.85/2014, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile pe perioada prevăzută la alin.(1), prima zi ulterioară acestei perioade fiind data de la care începe să curgă termenul de 30 de zile pe care acestea îl prevăd. Corelativ până la aceeași dată, nu sunt aplicabile, în mod corespunzător, prevederile art.66 alin.(2) și (3) din Legea nr.85/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Art.12.- În cazul debitorilor care depun o cerere de deschidere a procedurii insolvenței într-o perioadă de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cerere admisă de instanța competentă, durata inițială de executare a planului de reorganizare, prevăzută la art.133 alin.(3) din Legea nr.85/2014, cu modificările și completările ulterioare, poate fi de 4 ani, cu posibilitatea prelungirii, fără a depăși o durată totală a derulării planului de 5 ani, și a modificării planului de reorganizare, în mod corespunzător în condițiile art.139 alin.(5) din Legea nr.85/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul IV

Dispoziții aplicabile în domeniul executării pedepselor, al măsurilor educative și al altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

Art.13.- (1) Măsura de supraveghere referitoare la prezentarea persoanei supravegheate la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta, prevăzută la art.85 alin.(1) lit.a), art.93 alin.(1) lit.a) și art.101 alin.(1) lit.a) din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și obligația prevăzută la art.121 alin.(1) lit.e) din Legea nr.286/2009, cu modificările și completările ulterioare, se pot executa și prin mijloace de comunicare la distanță audio sau audiovideo, în condiții care asigură confidențialitatea informațiilor și a datelor transmise.

(2) Organizarea întrevederilor cu persoanele supravegheate, în condițiile prevăzute la alin.(1), se realizează în vederea prevenirii îmbolnăvirii cu COVID-19 sau a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2.

(3) Întrevederile derulate la sediul serviciului de probațiune sunt precedate de activități de pregătire a acestora, realizate prin modalități de comunicare la distanță cu persoana supravegheată, pentru a facilita realizarea scopului întâlnirii.

(4) Executarea măsurii de supraveghere prin mijloace de comunicare audio sau video nu se poate realiza dacă există imposibilitatea realizării întrevederii prin mijloace de comunicare la distanță, dacă persoana supravegheată se află la prima întrevedere sau în ultimele 6 luni ale termenului de supraveghere, dacă există un risc mare de săvârșire de noi infracțiuni sau dacă este necesară comunicarea conținutului unor hotărâri judecătorești sau a unor modificări intervenite în executarea acestora ori în cazul nerespectării măsurilor și obligațiilor de către persoanele aflate în evidență.

(5) Întrevederile cu persoanele supravegheate la sediul serviciului de probațiune se realizează cu respectarea măsurilor de prevenție și siguranță medicală, care se stabilesc prin decizie a directorului general al Direcției Naționale de Probațiune.

Art.14.- Măsura de supraveghere referitoare la primirea de către persoanele supravegheate a vizitelor consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea, prevăzută la art.85 alin.(1) lit.b), art.93 alin.(1) lit.b) și art.101 alin.(1) lit.b) din Legea nr.286/2009, cu modificările și completările ulterioare, se execută cu respectarea măsurilor de prevenție și siguranță medicală, care se stabilesc prin decizie a directorului general al Direcției Naționale de Probațiune.

Art.15.- (1) Obligația persoanelor supravegheate de a participa la derularea de programe de reintegrare socială, prevăzută la art.85 alin.(2) lit.c), art.93 alin.(2) lit.b) și art.101 alin.(2) lit.b) din Legea nr.286/2009, cu modificările și completările ulterioare, fie că sunt individuale sau de grup ori că sunt derulate în cadrul serviciilor de probațiune sau în colaborare cu instituțiile din comunitate, se pot executa și prin modalități de comunicare audiovideo la distanță, în condiții care să asigure confidențialitatea informațiilor și a datelor transmise.

(2) Derularea programelor în condițiile prevăzute la alin.(1), se realizează în situațiile în care a fost estimat un risc mic de săvârșire de noi infracțiuni sau în vederea prevenirii îmbolnăvirii cu COVID-19 sau a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2.

Art.16.- În situația în care, pe durata termenului de supraveghere, consilierul de probațiune manager de caz constată că persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite la art.13 - 15, procedează, după caz, potrivit art.67 alin.(1) sau (3) din Legea nr.252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune, cu modificările și completările ulterioare, ori potrivit art.101 alin.(1), (3) sau (4) din aceeași lege.

Art.17.- (1) În situațiile în care față de inculpații majori sau minori pentru care organele judiciare au solicitat referate ori rapoarte de evaluare s-a dispus măsura carantinării sau a izolării, iar expirarea acestei măsuri de sănătate publică ar face imposibilă respectarea termenului de realizare a referatului sau raportului de evaluare, întrevederea sau întrevederile dintre consilierul de probațiune și inculpați se pot desfășura prin mijloace de comunicare la distanță audio sau audiovideo, în condiții care să asigure confidențialitatea informațiilor și a datelor transmise.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică și în ceea ce privește interacțiunea consilierului de probațiune cu alte persoane care pot furniza informații utile în legătură cu persoana evaluată.

(3) Dispozițiile alin.(1) și (2) se aplică și în ceea ce privește referatele și rapoartele de evaluare întocmite pe perioada supravegherii de către consilierii de probațiune manageri de caz cu privire la persoanele supravegheate minore sau majore.

Art.18.- (1) Cu privire la executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, după consultarea Comitetului Național pentru Situații de Urgență, pot fi dispuse următoarele măsuri excepționale, aplicabile în zonele identificate cu risc epidemiologie din cadrul secțiilor de deținere ale penitenciarelor-spital și ale locurilor de deținere, ca urmare a cazării persoanelor private de libertate confirmate ca fiind infectate cu coronavirusul SARS-CoV-2, dacă sunt proporționale cu situația care le-a determinat:

a) stabilirea regulilor de distanțare socială, precum și a măsurilor de prevenție și siguranță medicală necesar a fi respectate;

b) organizarea activităților din programul zilnic la care participă persoanele private de libertate, precum activități și programe educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, moral-religioase, instruire școlară și formare profesională, plimbare zilnică, astfel încât să se respecte timpul minim prevăzut de dispozițiile legale și desfășurarea acestora în grupuri restrânse, cu purtarea echipamentului de protecție individuală și respectarea regulilor de distanțare socială;

c) desfășurarea activităților lucrative, cu respectarea regulilor de distanțare socială, precum și a măsurilor de prevenție și siguranță medicală, respectiv cu purtarea echipamentului de protecție individuală.

(2) În vederea prevenirii îmbolnăvirii cu COVID-19 și a combaterii apariției focarelor de COVID-19 în rândul persoanelor private de libertate, prin decizia prevăzută la alin.(1) pot fi dispuse următoarele măsuri excepționale, dacă sunt proporționale cu situația care le-a determinat:

a) realizarea accesului persoanelor vizitatoare în locul de deținere numai cu echipamentul propriu de protecție, în vederea respectării măsurilor de prevenție și siguranță medicală;

b) acordarea dreptului la comunicări online, indiferent de situația disciplinară a persoanei private de libertate și periodicitatea legăturii cu familia;

c) paza și supravegherea persoanelor private de libertate internate în unități sanitare publice, altele decât penitenciarele-spital, care se poate realiza prin monitorizare video de la distanță, cu acordul medicului curant și cu informarea prealabilă a persoanei private de libertate cu privire la obligațiile și interdicțiile pe care le are pe perioada în care se află internată; pot fi aplicate și măsuri de siguranță prevăzute de legislația privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

(3) Proiectul deciziei prevăzute la alin.(1) se comunică, anterior emiterii, ministrului justiției, împreună cu motivele care au stat la baza adoptării acesteia.

Art.19.- (1) Prevederile art.18 se aplică, în mod corespunzător, și în cazul centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

(2) În cazul prevăzut la alin.(1), măsurile prevăzute la art.18 alin.(1) și (2) se pot dispune prin dispoziție a inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române care se comunică ministrului afacerilor interne, dispozițiile art.18 alin.(3) aplicându-se în mod corespunzător.

Capitolul V

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.20.- Dispozițiile art.1 - 10 și 13 - 19 se aplică pentru o durată de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art.21.- Dispozițiile art.2 - 7, 9 și 10 sunt aplicabile și proceselor și executărilor silite începute anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 7 iunie 2022, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Alina-Ștefania Gorghiu